

Oponentský posudok bakalárskej práce

Juraj Timura: Nálezy rímskych importov na Spiši, bakalárska práca. Praha 2008. 29 strán textu, 12 strán katalógu, 13 strán príloh.

Všetci si uvedomujeme, že naše možnosti osvetliť najstaršie úseky dejín Slovenska sú závislé na rozporuplnej, mozaikovej, náhode podliehajúcej báze archeologických prameňov. Z rôznych príčin sú jednotlivé regióny nášho územia rôzne bohaté na tieto informačné zdroje. Oblasť, ktorú si vybral na spracovanie Juraj Timura patrí z tohto hľadiska k tým menej vďačným. Hlavne v otázkach tak zložitých ako sú rímske importy na území Spiša, teda na území vzdialenom od Rímskej ríše, ktoré s ňou bezprostredne nesusedilo. Medzerovitosť prameňov ovplyvňuje interpretačné možnosti bádateľa, čo autor posudzovanej práce pocítil na vlastnej koži. Musel siahnúť aj po zdrojoch, ktorých výpovedná hodnota je nízka a vypomáhať si analógiami z lepšie prebádaného prostredia. Na druhej strane mu slúži ku cti, že vedomý si toho hendikepu, odvážne sa s problematikou popasoval.

Po stručnom úvode venovanom problematike importov a vymedzeniu územia sa autor v nasledujúcich štyroch kapitolách venoval samotným importom a to terre sigillate, rímskym minciam, rímskoprovinciálnym sponám a ojedinelým druhom importovaných predmetov, ktoré podrobne rozanalyzoval a vyhodnotil. Text je vhodne doplnený prehľadnými grafmi a tabuľkami. Jednotlivé nálezy sú podrobne popísané podľa lokalít v rámci katalógu. Súpis jednotlivých nálezov je doplnený mapovými podkladmi a nálezy sú prezentované na tabuľkách.

Autor na základe rozboru importov správne konštatoval ich

rôznu intenzitu v jednotlivých storočiach a poukazuje tým aj na rôznu intenzitu osídlenia daného územia v týchto storočiach. Táto problematika si možno zaslúžila viac priestoru. Hlavne preto, že tu musel autor konštatovať aj nami uvádzanú medzerovitosť v pramennom materiáli a aj problematickosť lokalizovania niektorých nálezov (napríklad z jaskyne Čertová diera), ktoré mnohokrát pochádzajú ešte z obdobia pred rokom 1945 a ich dokumentácia, či aj samotné nálezy sa stratili.

Trochu nesúrode v práci pôsobí zaradenie kapitoly o nelokalizovaných nálezoch rímskych kahancoch v zbierkach Podtatranského múzea v Poprade, pretože v tomto prípade je možné skoro s istotou tvrdiť, že nepochádzajú z územia Spiša. Pokiaľ sa autor rozhodol zaradiť tieto predmety do svojej práce, tak potom mal aspoň okrajovo spomenúť aj nálezy rímskych mincí, ktoré sa nachádzajú v zbierkach tohto múzea a predstavujú viac ako 500 kusov (z nich je niekoľko mincí republikánskych z 3.-1. st. p.n.l. a väčšina cisárskych z 1.- 4. st.n.l.), taktiež aj dve rímskoprovinciálne nádoby z drsnej sivej keramiky. Vzhľadom na to, že aj všetky tieto nálezy nepochádzajú z územia Spiša ich nezaradenie preto nemôžeme považovať za chybu.

Taktiež by stálo za úvahu zhodnotiť garbiarsky vyrobené mešce a zvyšky textilných vlákien z Temnej jaskyne na Dreveníku z pohľadu ich pôvodu. Čo asi pre kvantitatívne malú vzorku nebolo možné. Na tomto mieste je potrebné povedať, že autor asi z nepozornosti uvádza zvyšky textílii ako úlomky, čo v prípade textílii nie je možné. Podobne uvádza ako keramický výrobok aj torzo mužskej sošky, pričom sa jedná o mramorizovaný vápenec pochádzajúci z Talianska alebo Grécka. Práve táto lokalizácia ložiska suroviny podporuje teóriu, že ide o importovaný výrobok.

Záverom je možné konštatovať, že aj napriek niektorým

výhradám, ktoré sa viac-menej dotýkajú okrajových oblastí spracovávanej témy, autor úspešne vyťažil z dostupného pramenného fondu maximum. Predstavil sa ako perspektívny odborník so širším vedeckým záberom, náležitým rozhľadom a kritickým prístupom k hodnoteným prameňom.

Celkovo môžeme prácu Juraja Timuru označiť za prínosnú hlavne pre poznanie rímskych importov na Spiši, ktorým doposiaľ nebola venovaná náležitá pozornosť a tým aj pre rozšírenie poznatkov o histórii regiónu v dobe rímskej. Preto predloženú prácu odporúčam k obhajobe.

Poprad 9.9.2009

PhDr. Peter Roth, PhD.